

SLOVENSKI vestnik

Letnik XXV. Celovec, petek, 14. avgust 1970 Štev. 32 [1466]

Sporazum o odpravi sile med Sovjetsko zvezo in Zvezno republiko Nemčijo

V sredo sta predsednik sovjetske vlade Kosigin in zahodnonemški kancler Brandt v okviru posebne slovesnosti v Moskvi podpisala „sporazum o odpravi sile med Sovjetsko zvezo in Zvezno republiko Nemčijo“. Ta sporazum sta komaj nekaj dni prej parafirala zunanja ministra obeh držav, potem ko sta v dvotedenskih pogovorih dosegla dokončni sporazum tudi še o tistih vprašanjih, ki so ostala odprta pri prejšnjih dolgotrajnih pripravljalnih pogajanjih, ki jih je bonski državni tajnik Bahr vodil z zunanjim ministrom Gromikom.

Ze dejstvo, da je bil sporazum podpisan na „najvišji ravni“ in da je odločitev o tem slovesnem aktu padla v tako kratkem času, dovolj jasno dokazuje, kakšen pomen pripisujejo temu sporazumu, ki so ga tudi v mednarodni javnosti splošno ocenili kot važen politični dogodek in kot začetek novega obdobja ne le v odnosih med obema prizadetima državama, marveč sploh v odnosih med Vzhodom in Zahodom.

Sporazum obsega preambulo in pet poglavij, od katerih so važna zlasti prva tri, medtem ko se zadnja dva člena nanašata le na tehnična vprašanja.

V uvodu obe strani naglašata svojo pripravljenost, da prispevata k utrditvi miru in varnosti v Evropi in v svetu; poudarjata prepričanje, da miroljubno sodelovanje med državami na podlagi ciljev in načel ustanovne listine Združenih narodov odgovarja željam narodov in splošnim koristim miru; izražata željo, da izboljšata in razširita svoje sodelovanje.

Kot glavni cilj svoje politike

Srečanje koroških partizanov

V okviru prireditve 14. koroške turističnega tedna, ki ga bo od 16. do 23. avgusta priredilo turistično društvo v Črni na Koroškem (Slovenija), bo v nedeljo 16. avgusta tudi posebna spominška slovesnost, s katero bo organizacija borcev NOV v Črni in na Ravnah počastila letošnjo 25-letnico osvoboditve in zmage nad fašizmom.

Ob 10. uri dopoldne bodo na Jezevem v Bistri odkrili spominško obeležje, ki bo spominjalo na 1. konferenco okrožnega komiteja KPS za Koroško, ki je bila v zavetju gozdov Bele peči 12. maja 1943 in katere so se udeležili partizanski borci ter politični delavci OF, ki so prižgali plamenico vstaje na Koroškem. Takrat je zgornja Mežiška dolina postala mostišče, ki je povezovalo vse koroške Slovence in se je preko njega širilo narodnoosvobodilno gibanje tudi v Podjuno, Rož in Ziljo ter čez Dravo.

Spomenik bo odkril inž. Pavle Zaucer-Matjaž, takratni sekretar okrožnega komiteja in sedanjí predsednik Odbora koroških partizanov pri Zvezi združenj borcev NOV Slovenije.

Na praznovanju pod Belo pečjo se bodo zbrali bivši borci za svobodo iz Mežiške doline in drugih predelov Slovenije, pa tudi iz Koroške; posebno prisrčno pa hočejo prireditelji sprejeti preživele udeležence 1. konference okrožnega komiteja ter borce 1. Koroškega bataljona. Srečanje bo služilo obujanju spominov na skupne boje v časih najhujšega nasilja.

spoštovali ozemeljsko nedotakljivost vseh evropskih držav v njihovih današnjih mejah; izjavljata, da nimata nobenih ozemeljskih zahtev in takih tudi v bodoče ne bosta stavili; danes in v bodoče smatrata meje vseh držav v Evropi za nedotakljive, kakor so potekale na dan podpisa tega sporazuma, vključno črte na Odri in Nisi, ki predstavlja zahodno mejo Ljudske republike Poljske, ter meje med Zvezno republiko Nemčijo in Nemško demokratično republiko.

Kakor že rečeno, je bil sporazum v obeh neposredno prizadetih državah in tudi v široki svetovni javnosti ocenjen kot važen politični dogodek in prispevek k izboljšanju odnosov tako med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo kakor v Evropi in v svetu sploh. Gre za „pogodbo miru in ne vojne“, je poudaril na primer predsednik sovjetske vlade Kosigin, medtem ko je kancler Brandt menil, da se s tem „resno pričinja“ že dolgo potrebni poskus izravnave z Vzhodom. Francoska vlada je podpis pogodbe ocenila kot dogodek, ki pomeni pomembno etapo na poti popuščanja in vzpostavljanja sodelovanja med vzhodno in zahodno Evropo, na Poljskem pa so naglasili, da se je s tem končalo eno povojno obdobje in začelo drugo, ki bo bolj varno.

Podobno ocenjujejo sporazum tudi v drugih deželah in pri tem posebej opozarjajo na dejstvo, da je nemška vlada v pogodbi priznala obstoječe meje v Evropi. Ravno to vprašanje desničarska opozicija v Bonnu (in deloma njeni samišljeniki tudi v drugih državah) graja kot „izdajstvo“, toda pretežna večina nemškega ljudstva podpira in odobrava politiko sedanje vlade.

V svojih medsebojnih odnosih kakor tudi v vprašanjih zagotovitve evropske in mednarodne varnosti — pravi drugi člen sporazuma — se bosta obe strani ravnali po ciljih in načelih, ki jih vsebuje listina Združenih narodov. Zato bosta sporna vprašanja reševali izključno z miroljubnimi sredstvi in se obvezujeta, da se bosta v vprašanjih, ki se nanašajo na varnost v Evropi in na mednarodno varnost, kakor tudi v svojih medsebojnih odnosih vzdržali grožnje s silo ali uporabe sile.

V smislu teh ciljev in načel — se glasi v tretjem delu pogodbe — obe strani soglašata, da je mir v Evropi mogoče ohraniti le, če nihče ne ogroža sedanjih meja. Zato se obvezujeta, da bosta neomejeno

Negotovo premirje na Srednjem vzhodu

Od konca prejšnjega tedna na Srednjem vzhodu molčijo topovi; veljati je začelo trimesečno premirje in začela se je diplomatska bitka za mir v tem delu sveta.

Več kot tri leta zdaj že traja tako imenovana vojna na Srednjem vzhodu in vsa ta dolga doba večjih in manjših spopadov je bila potrebna, da so končno na obeh straneh uvideli in priznali tisto, kar je bilo pravzaprav jasno že od samega začetka: da bodo morali namreč eni in drugi nekoliko odnehati od svojih maksimalnih zahtev. Krivde za to dolgo zavlačevanje seveda ne nosijo le neposredno prizadeti, kajti za napete odnose med Arabci in Izraelci je vendar znano, da so v precejšnji meri tudi sad zunanjih vplivov, ki so od nekdanj razpihivali ta spor.

Za krhkim upanjem, ki ga je prinesel pristaneek obeh nasprotujočih si strani na premirje in pogajanja, pa se slej kot prej skrivaj trdi, neizprosní interesi velikih sil. Trenutno izgleda, da so te sile zainteresirane na mirni rešitvi spora: prvič po tako imenovani junjski vojni sta Amerika in Sovjetska zveza ugotovili, da bi mirna rešitev koristila obema in da v imenu tega skupnega interesa lahko začasno pozabita na tisto, kar ju je doslej ločevalo.

Sovjetski zvezi je do sedaj ustrezalo stanje, kakršno je, to je stanje, ki ga mnogi ocenjujejo kot „ne mir ne vojna“. Tako negotovo ozračje je bilo ugodno za neposreden sovjetski vojaški in gospodarski prodor v Sredozemlje in na Srednji vzhod; ugodno je bilo tudi za vzpon arab. nacionalizma, ki je prinesel na površje več režimov, naklonjenih sovjetskemu vplivu. Toda to obdobje je rodilo tudi nekatere stranske učinke, med katerimi je prvi in najnevarnejši vojaško stopnjevanje, ki je zdaj pripeljalo tako daleč, da se je nad obzorje dvignila mračna možnost neposrednega oboroženega spopada med velesilama.

HIROŠIMA IN NAGASAKI: Opomin in svarilo človeštvu

Prejšnji teden je minilo četrto stoletje od dogodka, ko je človek prvič v svoji zgodovini spoznal in okusil strahote atomskega orožja. Pred 25 leti je bila 6. avgusta odvržena prva atomska bomba na japonsko mesto Hirošimo in tri dni pozneje še druga na japonsko mesto Nagasaki; v Hirošimi je zgubilo življenje okrog 200.000 ljudi, v Nagasaki pa računajo smrtne žrtve na 74.000 do 150.000.

Vsako leto od takrat je obletnica tega dogodka resen opomin in svarilo človeštvu. Tudi letos so spominške svečanosti potekale v tem duhu in župana obeh „atomskih“ mest sta naslovila na svetovno javnost zahtevo po popolni prepovedi atomskega orožja.

Ravnatelj „svetovnega centra prijateljstva“ v Hirošimi, metodistični duhovnik dr. Takeo Macumoto pa je ob letošnji 25-letnici tistih dogodkov naslovil ostre besede kritike in obsodbe na račun Amerike. Ameriko je obtožil, da je vojno namenoma zavlačevala tako dolgo, da je mogla preizkusiti svoje novo orožje. Zavrnil je tudi vsako povezavo ali primerjavo med japonskim napadom na Pearl Harbour decembra 1941 in ameriškim atomskim bombardiranjem, češ, v Pearl Harbouru so bili tarče vojaki in vojne ladje, medtem ko so bili v Hirošimi tarča civilisti, nedolžno ljudstvo. Zato dr. Macumoto poudarja: „Američani niso imeli nobenega razloga vreči atomsko bombo na Hirošimo; vedeli so, da je bila Japonska pripravljena na vdajo. Ni nobenega opravičila za uporabo takšnega strahotnega orožja, saj je to vrhunec zločina in norosti.“

Slovenski predstavniki se uveljavljajo na Tržaškem in Goriškem

Tudi na Tržaškem in Goriškem so bila v zadnjem času pogajanja o sodelovanju posameznih političnih strank v novi pokrajinski upravi. Tako je bil v Trstu dosežen sporazum med strankami levega centra, po katerem bodo v novem pokrajinskem svetu imeli krščanski demokrati poleg predsednika še enega odbornika in enega namestnika odbornika, po enega odbornika dobijo socialisti, socialni demokrati in republikanci, medtem ko bodo Slovenci (Slovenska skupnost) imeli v tržaškem pokrajinskem svetu enega namestnika odbornika.

Se večji uspeh beležijo Slovenci na Goriškem. Na prvi seji novoizvoljenega pokrajinskega sveta, na kateri je bil za predsednika znova potrjen dosedanji predsednik dr. Bruno Chientafoti (krščanski demo-

kral), je bil namreč za podpredsednika izvoljen predstavnik socialistične stranke Slovenec Marko Waltritsch. To je prvič v povojni zgodovini goriškega pokrajinskega sveta, da je Slovenec postal podpredsednik goriške pokrajine, kar nedvomno potrjuje, da je prišlo do bistvenih sprememb in očitnega izboljšanja političnega in narodnostnega ozračja v Furlaniji-Juljski krajini.

O tem izboljšanju razmer pa pričča tudi dejstvo, da so Slovenci deležni rednih javnih podpor za svoje kulturne namene. Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine je pred kratkim odobril nova sredstva za kulturno dejavnost v deželi. Od skupno 400 tisoč nakazanih milijonov lir bodo 187 milijonov razdelili ustanovam, ki opravljajo stalno kulturno dejavnost; med te ustanove spada tudi Slovensko gledališče v Trstu. Ostali del sredstev je namenjen ustanovam, združenjem, krožkom in odborom, ki skrbijo za razne kulturne manifestacije, znanstvene in umelostne dejavnosti ter za kulturno izmenjavo med sosednimi deželami. Poseben prispevek v višini 13 milijonov lir pa je deželni odbor namenil za kulturne dejavnosti slovenske narodnostne skupine.

Z dosedanjo podporo iz javnih sredstev Slovenci v Trstu sicer še ne morejo biti zadovoljni, so pa vsakakor napravili korak naprej, ko je zdaj njihova kulturna dejavnost uradno priznana in deležna stalne podpore.

Konzul Jeglič se bo poslovil

S koncem tega meseca bo sedanjí jugoslovanski konzul v Celovcu Željko Jeglič, ki zdaj že več let opravlja svoje dolžnosti na Koroškem, zapustil našo deželo in odšel na novo službeno mesto.

Za novega konzula v Celovcu pa je bil imenovan Branko Čop, ki je že svoječasno kot vicekonzul več let pripadal tukajšnjemu generalnemu konzulatu SFR Jugoslavije. Svojo novo službo bo predvidoma nastopil v začetku septembra.

Položaj na trgu z lesom

Od lani naprej je na evropskem trgu z lesom opažati naraščajoče povpraševanje. To povpraševanje se je v letošnjem prvem poletju še povečalo in traja naprej. Za radi obilnega snega je bilo v minuli zimi podobno kot v naši državi tudi drugod posekanega in iz gozda spravljene manj lesa kot v zadnjih letih. Njegova ponudba se je pričela normalizirati šele v zadnjih tednih.

Spričo teh okolnosti so tudi letos cene hlodovine in rezanega lesa naraščale. Obseg njihovega naraščanja je razviden iz primera na Štajerskem. Pomladi 1968 so tam smrekovo hlodovino ob cesti plačevali v povprečju po 463 šilingov za kubični meter, lani so z njo trgovali po 505 šilingov, letos pa po 540

šilingov. V isti primerjavi se je brusni les podražil od 300 na 307 in 418 šilingov. Najbolj očitno pa so od lani pomladi narasle cene jamskega lesa; pomladi 1968 so se gibale med 250 in 355 šilingov, lani med 245 in 255, letos pomladi pa med 370 in 480 šilingov za kubični meter. Cene rezanega lesa v vagonu so medtem narasle za okroglo 12 odstotkov na 1350 do 1700 šilingov. Njihov porast je zaostajal za porastom cen hlodovine, ki je znašal okroglo 16 odstotkov.

Da bo slika razvoja na trgu s lesom popolnejša in prognoza za prihodnost verodostojnejša, pogledimo še razvoj izvoza rezanega lesa. V prvih petih mesecih minulega leta je naša država izvozila 1.421.683 kubičnih metrov rezanega lesa, letos pa (zaradi pičle ponudbe hlodovine) 1.340.617. Letošnji izvoz je vendar še vedno za 145.426 kubičnih metrov večji od onega v prvih petih mesecih 1968.

S pričetkom poletja se je pričel položaj na avstrijskem trgu z lesom spet normalizirati. Ponudba hlodovine je pričela naraščati in žagarska industrija je svojo proizvodnjo rezanega lesa lahko povečala. Podoben razvoj je mogoče opaziti na mednarodnem trgu z lesom. Povsod so vidna znamenja umirjenosti. S tem se je oskrba domačega gospodarstva z rezanim lesom izboljšala. Cene, ki so v prvem polletju vidno naraščale, so se spet normalizirale. Slej ko prej pa je povpra-

ševanje za rezanim lesom živahno in žagarska industrija z naročili založena.

Navzlic temu pa je malo verjetno, da se bodo cene hlodovine dalj časa držale na ravni letošnje pomladi. Žagarska industrija ima namreč svoje težave. Te koreninijo na eni strani kot cene rezanega lesa, na drugi strani pa v njenih strukturnih hibah. Žagarska industrija trpi pod zobom časa in razvoja v smeri koncentracije, ki je vidna na vseh področjih gospodarstva. Od 3910 žagarskih podjetij, ki jih združuje Strokovna zveza žagarske industrije Avstrije, je namreč komaj 1900 takih, ki obratujejo skozi celo leto, med njimi pa le 105 takih, katerih letna proizvodna zmogljivost presega 10.000 kubičnih metrov rezanega lesa. Tako ima 95 odstotkov avstrijskih žagarskih obratov za današnje pojme razmeroma nizko letno proizvodnjo, s tem pa na eni strani nizko produktivnost in na drugi strani visoke stroške vzdrževanja. Spričo tega in zaradi inozemske konkurence na mednarodnem trgu z lesom — od rezanega lesa gresta pri nas dve tretjini v izvoz — je pričakovati, da bo žagarska industrija ob prvi priložnosti pričela pritiskati na cene hlodovine. Zaenkrat te priložnosti vendar še ni pričakovali, kajti skladišča rezanega lesa so širom srednje Evrope še vedno močno spraznjena, medtem ko konjunktura v investicijski in gradbeni dejavnosti traja naprej. (bl)

Zanimive pojasnitve

V okviru jugoslovanskega dne na letošnjem sejmu v Celovcu so predstavniki gospodarskih zbornic Slovenije in Hrvatske priredili tudi posebno tiskovno konferenco za koroški tisk. Da je bila ta konferenca potrebna, ni nobenega dvoma, saj je privedla do marsikatero pojasnitve, ki je za določene kroge na Koroškem morda neprijetna, zato pa toliko bolj razveseljiva in zadovoljiva za vse tiste, ki so jim koristi dežele resnično pri srcu in ne le na jeziku.

Že kar začetna ugotovitev podpredsednika gospodarske zbornice Slovenije inž. Jožeta Valentinčiča je bila izredno zanimiva: »Čeprav je naša blagovna menjava z Avstrijo dosegla že precejšen uspeh, smo prepričani, da te možnosti v prid obeh partnerjev še daleč niso izkoriščene. Medtem ko na primer delež Italije v izvozu Slovenije znaša kar 20 odstotkov, ali delež geografsko bolj oddaljene Zahodne Nemčije 16 odstotkov, je delež Avstrije v našem izvozu komaj 7,3 odstotkov. Po našem globokem prepričanju imata obe strani, to je Slovenija kakor tudi Avstrija, popolnoma nesporan ekonomski interes, da se ta delež menjave poveča.«

Toda kar velja za Avstrijo, še ni rečeno, da velja tudi za Koroško. Vsaj določeni krogi na Koroškem gospodarska vprašanja očitno merijo z drugimi in ne gospodarskimi merili; ne gospodarske koristi, marveč politični in nacionalistični vidiki igrajo pri njih glavno vlogo. Besede, ki jih je v tej smeri povedal inž. Valentinčič, so bile vsekakor na mestu: »Prav zaradi tega interesa smo prepričani, da tudi koroška zbornica, ki natanko pozna gospodarska prizadevanja Slovenije, in s katero so našli skupen jezik v interesu obeh gospodarstev, ne more in ne sme prezreti nekaterih popolnoma nekoristnih poskusov zadnjega časa, zlasti v delu koroškega tiska, da bi se temu ekonomskemu sodelovanju postavile na pot popolnoma neobjektivizirane trditve, ki očitno niso niti najmanj ekonomsko motivirane.«

Pri tem je podpredsednik inž. Valentinčič mislil na gonjo koroških nacionalistov proti nameravani ustanovitvi podružnice velenjske tovarne »Gorenje« v Pliberku. Zlobna podtikavanja, češ, da vodijo Slovenijo pri tem negospodarski, politični vidiki in želja po slovenizaciji južnega predela Koroške, je predstavnik slovenske gospodarske zbornice zavrnil z dokazi: »Ze bežen pregled doslej sklenjenih kooperacijskih pogodb in pogodb o skupnih naložbah med Avstrijo in Slovenijo kaže, da je bil izmed 117 aranžmanov sklenjen en sam s tvrdko, ki ima svoj sedež na Koroškem. To pa pomeni, da so naši kooperantski stiki še najslabše razvoji z geografsko najbližjo deželo, kar je zagotovo pomanjkljivo. Nad tem se morajo bolj kot mi zamisliti vsi oni, ki jim je koroško gospodarstvo pri srcu.«

Sicer neprijetne, vendar povsem zaslužene ugotovitve na račun koroških partnerjev! In podpredsednik Valentinčič jih je izpopolnil ter podkrepil še z opozorilom, da je bil v sporazumu o sodelovanju med gospodarskima zbornicama Slovenije in Koroške na obojestransko željo predviden skupni paritetni komunikacijski organ z nalogo, da intenzivno preučuje in razvija vse možnosti za tesnejšo povezavo obeh gospodarstev, »pri čemer je želja slovenske gospodarske zbornice, da ta organ čim prej začne delovati v prid obeh zainteresiranih strani«.

Tako je omenjena tiskovna konferenca nedvomno razčistila marsikatero vprašanje. Predvsem je privedla do pojasnitve glede tega, da ne gre na eni strani imeti usta polna lepih fraz o pripravljenosti za sodelovanje, po drugi strani pa na konkretne primere razširitve sodelovanja odgovorjati s političnim zaplotništvom, ki je dokaj slabo spričevalo o zrelosti za današnjo dobo splošne integracije in kooperacije. Če potem v teh pojasnitvah nekdo že spet vidi poskus »varuštva«, pa je to le najboljši dokaz, da se čuti prizadetega...

Tudi razstava KELAG potrjuje:

Šele v zadnjih letih gospodarski napredek dvojezičnega ozemlja

Koroška deželna družba za elektrifikacijo (KELAG) se na letošnjem sejmu v Celovcu bavi s prikazom gospodarskega napredka koroškega dvojezičnega ozemlja v luči razvoja porabe električne energije. Razstava sicer nosi naslov »50 let napredka z elektriko na koroškem plebiscitnem ozemlju«, toda nazorno upodablja ta napredek le v zadnjih desetih letih.

Ta napredek je razviden na primeru okraja Velikovec. V elektrifikaciji tega okraja se je od leta 1960 naprej kilometraža vodov visoke napetosti povečala od 251 na 329 km, vodov nizke napetosti pa od 558 na 816 km. Med letom 1960 in letom 1969 se je v okraju število električnih pralnih strojev povečalo od 1136 na 4327, število električnih hladilnikov od 519 na 3808, število električnih štedilnikov pa od 1007 na 4016.

O gospodarskem napredku v tem desetletju govori tudi poraba električne energije. Le-ta je v Pliberku od 0,7 milijona kilovatih ur leta 1960 narasla na 3,8 milijona kilovatih ur leta 1969. V Velikovcu je narasla od 2,5 na 4,7, v Borovljah pa od 2,5 na 10,2 milijona kilovatih ur.

Te primerjave očitno kažejo, kako zaostalo je bilo koroško dvojezično ozemlje še pred desetimi leti in kakšen gospodarski napredek si je medtem njegovo prebivalstvo priborilo skoraj izključno s svojo pridnostjo, skrbnostjo in varčnostjo. Doseženi napredek gotovo ni posledica doseženega povečanja števila delovnih mest na tem ozemlju za 2000, marveč rezultat stremjenja prebivalstva za povečanjem produktivnosti na svojem delovnem mestu, ki je še vedno v veliki meri izven okraja in izven dežele po drugih predelih, kamor prebivalstvo sili dejstvo, da je v okraju še vedno premalo delovnih mest, ki bi zagotavljala pogoje za preživljanje delavskih družin.

Pa še eno bodi v tej zvezi omenjeno: razstava KELAG sama potrjuje resnico, da v 40 letih prvega pol stoletja po koroškem plebiscitu za to ozemlje gospodarsko ni bilo nič napravljenega in da šele zadnje desetletje kaže znamenja pospeševanja v takem obsegu, da ga je mogoče javnosti predočiti.

Promet letalskih družb

Vzadnjem času je bilo spet veliko govora o težavah, s katerimi se mora boriti avstrijska letalska družba AUA, govora predvsem o »kronični bolezni tega podjetja — namreč o pomanjkanju obratnega kapitala ter o stalnem primanjkljaju v njegovih obratnih. Med pasivnimi podjetji se je znašla AUA tudi v pregledu, ki ga je zahodnonemška revija Stern objavila o lanskoletnem prometu raznih letalskih družb v svetu; tam pa je v »dobri družbi« z velikimi podjetji, kot je n. pr. znana ameriška letalska družba PAN AMERICAN ali pa belgijska SABENA.

Kot največje tovrstno podjetje na svetu navaja omenjena revija sovjetsko letalsko družbo AEROFLOT, kateri sledi ameriška družba TWA, ki je lani z 226 reaktivnimi letali prepeljala 12 milijonov potnikov ter zabeležila dobi-

ček v višini 30 milijonov dolarjev; podjetje zaposluje 5000 članov letčnega osebja in 42.000 drugih uslužbencev. Na tretjem mestu je PANAM s 7600 letelimi in 32.000 drugimi uslužbenci, lani pa je s 170 reaktivnimi letali prepeljala 10 milijonov potnikov.

Med velike letalske družbe nedvomno sodi tudi francoska AIR FRANCE, ki je lani z 92 letali prevozila 5,7 milijona potnikov in 187.000 ton tovora ter zabeležila 7 milijonov dolarjev dobička; zaposluje 3516 letelcev in 22.800 »zemeljskih« uslužbencev. Toda trikrat več dobička je lani ustvarila skandinavska letalska družba SAS, ki je lani s 67 reaktivnimi in 11 drugimi letali prepeljala 4,6 milijona potnikov in 97.000 ton tovora, pri tem pa je zaposlovala 2597 članov letčnega in 11.890 članov zemeljskega osebja.

Tudi nemška LUFTHANSA je imela lani dobro leto, saj je prepeljala 5,9 milijona potnikov in 178.000 ton tovora; pri tem je zaposlovala 2813 letelcev in 16.900 drugih uslužbencev. Italijanska družba ALITALIA je lani s 76 reaktivnimi letali prepeljala 5 milijonov potnikov ter je ob 2397 letelcev in 10.800 drugih uslužbencev ustvarila 5 milijonov dolarjev dobička. Najvišji dobiček med vsemi letalskimi družbami, namreč 57 milijonov dolarjev, pa je lani zabeležila britanska družba BOAC, ki je s 54 reaktivnimi letali prepeljala 3,2 milijona potnikov.

Za primerjavo s temi »velikani« še podatki, ki jih Stern navaja o avstrijski družbi AUA: lani je s 6 reaktivnimi in 4 drugimi letali prepeljala 554.805 potnikov in 5200 ton tovora, zaposlovala pa je 254 oseb na letalih in 963 v drugih službah.

POŠIROKEM SVETU

BONN — Zahodnonemški kancler Willy Brandt se zavzema za to, da bi se med letošnjim zasedanjem glavne skupščine OZN v New Yorku sestali voditelji zahodnih držav. Na tem sestanku naj bi kancler Brandt, ameriški predsednik Nixon, predsednik britanske vlade Heath in francoski predsednik Pompidou razpravljali o »vzhodni politiki« zahodnonemške vlade s posebnim ozirom na sporazum, ki sta ga te dni podpisali Zahodna Nemčija in Sovjetska zveza in s katerim sta se odpovedali uporabi sile v medsebojnih odnosih. Letošnje jubilejno zasedanje glavne skupščine OZN se bo začelo 22. septembra.

AMAN — Premirje, ki je bilo sklenjeno na Srednjem vzhodu, očitno velja le za uradne prizadete države. Pripadniki palestinske organizacije »Al Fatah« vsekakor nadaljujejo svoje vojaške akcije proti Izraelcem in je v zadnjih dneh prišlo že do cele vrste oboroženih spopadov med palestinskimi komandosi in izraelskimi vojaki, kakor tudi do številnih napadov na razne objekte v Izraelu.

NAGASAKI — Kakor v Hirošimi, tako so se tudi v Nagasaki spomnili strašnega dogodka, ko je pred 25 leti padla na mesto atomska bomba. Na tisoče prebivalcev se je udeležilo komemoracije za žrtvami te bombe, ki je pred četrto stoletja uničila mesto. Župan mesta Murotani je ob tej priložnosti prebral deklaracijo, ki terja popolno prepoved atomskega orožja. Vse mesto pa je z enominutnim molkom počastilo spomin žrtev druge atomske bombe, uporabljene v zgodovini človeštva. Nikoli ni bilo natančno ugotovljeno, koliko je bilo takrat žrtev, vendar računajo, da je v Nagasakiju zgubilo življenje 74.000 do 150.000 ljudi.

ZENEVA — Po najnovejših podatkih svetovne zdravstvene organizacije (WHO) umira na svetu čedalje več ljudi za srčnimi boleznimi. V zadnjih 12 letih je umrljivost zaradi arteriosklerotičnih in degenerativnih srčnih obolenj naglo naraslo med ljudmi v starosti od 45 do 54 let.

ZAGREB — V dneh od 21. do 27. septembra bo v Zagrebu III. mednarodni kongres socialne psihatrije, na katerem bo sodelovalo več sto strokovnjakov iz vsega sveta. Hkrati s kongresom bo tudi zdaj že tradicionalni dvodnevni mednarodni znanstveni simpozij o alkoholizmu.

BERLIN — Predsednik državnega sveta Vzhodne Nemčije Walter Ulbricht je na vlade raznih evropskih držav naslovil noto, v kateri zahteva, naj te vlade ponovno proučijo odločitev, da ne priznajo vlade Nemške demokratične republike. Med državami, katerih vlade so prejele to noto, je tudi Avstrija, ki se doslej še ni mogla odločiti za uradno priznanje NDR.

NEW YORK — Pod pokroviteljstvom mednarodne agencije za atomsko energijo poteka ta teden na sedežu OZN simpozij, na katerem več sto znanstvenikov iz vsega sveta razpravlja o vplivih atomske energije na človekovo okolje.

TRST — Samo na mejnih prehodih tržaškega področja so letos julija zabeležili 6,6 milijona prehodov. Temu je treba prišteti še okrog 2 milijona prehodov čez mejne prehode na Goriškem in skoraj pol milijona prehodov v videmski pokrajini, tako da so v minulem mesecu zabeležili na italijansko-jugoslovanski meji skupaj okrog 9 milijonov prehodov. Na tržaškem področju je s potnimi listi prestopilo mejo 4.167.000 potnikov, z obmejnimi prepustnicami pa nadaljnjih 2.431.000 oseb. Med turisti, ki so s potnimi listi prišli v Italijo, so bili na prvem mestu Jugoslavlani s skoraj milijonom prehodov, potem pa so po številu prehodov sledili Nemci, Avstrijci, Francozi, Angleži, Svcicarji, Američani in Grki. Z obmejnimi prepustnicami pa je mejo prestopilo 1.790.000 italijanskih in 768.000 jugoslovanskih državljanov.

LUSAKA — V Lusaki se z vsemi silami pripravljajo za konferenco voditeljev neuvrčenih držav, ki se bo začela 8. septembra. Še prej, v začetku septembra, se bo v Lusaki sestal pripravljalni odbor, medtem ko bo 6. septembra sestanek zunanjih ministrov. Doslej je svojo udeležbo na konferenci potrdilo že več kot 30 neuvrčenih držav.

DUNAJ — Z javnim zasedanjem v Belvederu se bo danes zaključila večmesečna »dunajska runda« ameriško-sovjetske konference o omejitvi strateškega oboroževanja (SALT). V zadnjih tednih in mesecih so pogovori potekali za zaprtimi vrati izmenoma v poslopu ameriškega oziroma sovjetskega veleposlaništva na Dunaju. Pogovori se bodo jeseni spet nadaljevali v Helsinkih, kjer so se lani tudi začeli. O dunajskem delu konference prevladuje mnenje, da pomeni važen in razveseljiv korak naprej.

Južna Koroška - gospodarstvo in kultura

Nekaj pripomb in ugotovitev k posebni razstavi WIFI na letošnjem Celovškem sejmu

Na letošnjem 19. Avstrijskem lesnem sejmu v Celovcu je WIFI, to je inštitut za pospeševanje gospodarstva Zbornice obrtnega gospodarstva za Koroško, pripravil posebno razstavo pod naslovom „Južna Koroška — gospodarstvo in kultura“. Ob tej razstavi je KELAG pripravila razstavo, v kateri prikazuje gospodarski vzpon koroškega plebiscitnega ozemlja na osnovi razvoja elektro gospodarstva, ki je obče priznано merilo za oceno gospodarskega položaja in napredka. O omejenih razstavah KELAG poročamo na drugem mestu, tukaj pa hočemo osvetliti razstavo WIFI.

Z letošnjo razstavo se je WIFI, katerega razstave že od vsega začetka vzbujajo pozornost obiskovalcev celovških sejmskih prireditelj, lotil delikatnega problema. Delikatnega zaradi tega, ker more biti prireditev take razstave — pa tudi to, kar upodablja in prikazuje — vedno spet odvisna od tega, s katerega političnega zornega kota je bila pripravljena. To velja tako za prireditelja kot za aranžerje razstave. V tem pogledu pa imamo na Koroškem opravka z dvema bistvenima grupacijama. Prva grupacija gleda koroško dvojezično ozemlje — to je za ozemlje, kateremu velja razstava, zgodovinsko pogojeno boljša oznaka kot pa „Južna Koroška“ — iz nemško-nacionalnega zornega kota osvajanja ozemelj in narodov v preteklosti. Druga pa ga gleda iz zornega kota sedanjosti, iz potrebe in koristnosti sožitja, medsebojnega priznavanja in spoštovanja, prijateljskega sodelovanja zlasti na takih mednarodnih stikališčih, kot je koroško dvojezično ozemlje.

Za Zbornico obrtnega gospodarstva za Koroško je mogoče reči, da je zmes obeh grupacij. Zato je tembolj čudno, da je pri pripravi razstave očitno poslušala zgolj eksponente prve grupacije, ker jih kot sodelavce imenoma navaja; hkrati pa izgleda, da je docela prezrla drugo grupacijo, h kateri se po svojih deklaracijah in tudi po vrsti dejanj v zadnjih letih v bistvu prišteva. Če bi poklicala in poslušala tudi predstavnike druge grupa-

cije, potem bi se pač ne moglo zgoditi, da bi bila njena razstava politično, narodnostno, gospodarsko in kulturno tako ozko omejena, kakor je. Potem ne bilo mogoče, da bi razstava docela zamolčala, da so Slovenci dali temu ozemlju sedanjo kulturno podobno in da so jo oblikovali in negovali skozi viharna stoletja. Potem ne bi bilo mogoče, da bi razstava docela zamolčala, da je gospodarsko uveljav-

darsko zaostajati in da je moral zaradi tega iti dobrušen del prebivalstva s trebuhom za kruhom v širni svet. Potem pa tudi ne bi bilo mogoče, da bi razstava zatajila resnico, da je tridesetno obdobje gospodarske izolacije in stagnacije tega ozemlja šele v zadnjih 20 letih začel zamenjavati čas porajajočega in razvijajočega se gospodarskega sodelovanja na čedalje bolj odprti meji med Koroško in Slovenijo, ki prinaša Koroški najmanj toliko gospodarskih koristi kot pa Sloveniji in ki je v stanju nuditi koroškemu gospodarstvu najmanj toliko impulzov kot pa naseljena, večkrat dvomljiva nemška podjetja.

Tako je moralo iz razstave „Južna Koroška — gospodarstvo in kultura“ nastati to, kar je: enostranska, neobjektivna razstava z grenkim priokusom, da poskuša dražiti šovinistične strasti preteklosti, namesto da bi reprezentirala drugače tolikokrat podarjeno, pa tudi prakticirano evropsko širino koroških kulturnih in gospodarskih prizadevanj v območju Alpe-Adria.

Če imenovano razstavo tako gledamo, lahko ugotovimo, da gre mimo stvarnosti ter ne daje verne slike gospodarskega in kulturnega razvoja koroškega dvojezičnega ozemlja, marveč je prepolna nemško-nacionalistične tendencioznosti; da prikriva resnico, da avtohtono prebivalstvo tega ozemlja vse v današnje dni nima potrebne možnosti gospodarskega uveljavljanja na domačih tleh, ker ni deležno tistega pospeševanja, kot so ga večkrat deležna priseljena podjetja, ki domačemu prebivalstvu celo pri delu prepovedujejo slovensko govorjenje; da poleg tega negira uradno deželno politiko na področju gospodarskega in kulturnega sodelovanja s Slovenijo na območju Alpe-Adria, ki se v korist dežel in njenega prebivalstva v zadnjih 20 letih čedalje plodneje razvija in h kateri se priznava tudi Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško.

Razstava „Južna Koroška — gospodarstvo in kultura“ nima spričo tega nobene izpovedi, odgovarjajoče stvarnosti leta 1970 in prikladne za prihodnost. Daleč od sodobnosti korinini v miselnosti pred 50 leti in se tudi tam ustavlja. Vse to pa — vsaj tako izgleda — zaradi tega, ker pri zbornici obrtnega gospodarstva letos očitno nihče od merodajnih ni imel korajže, da bi s to razstavo ugledil pot iz več kot kvarne politike na dvojezično ozemlje v prvih 30 letih v realno politiko v zadnjih letih po dogodkih pred 50 leti, ki jim je razstava posvečena.

(bl)

Radio Celovec — oddelek za Slovence

želi ustanoviti radijski zbor pod vodstvom prof. Janeza Kampaša. Vsi, ki bi želeli sodelovati, naj se do 30. avgusta pisмено javijo na naslov:

Österreichischer Rundfunk
Klagenfurt, Abteilung für Slovenen,
Sponheimerstraße,
Klagenfurt.

ljanje in njegova rast na tem ozemlju v prvi vrsti sad pridnosti avtohtonega slovenskega prebivalstva in da bi bili sadovi njegovega prizadevanja še mnogo večji, če mu ne bi bilo v zadnjih 50 letih od krogov prve grupacije nametanih toliko polen pod noge, da je spričo njih pričelo gospo-

RAZPIS

Kmetijska šola v Podravljah razpisuje vpis učencev v prvi in drugi letnik za šolsko leto 1970-71.

V prvi letnik se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno zaključili osnovno šolo in so stari najmanj 16 let.

Pogoj za vpis v drugi letnik je uspešno zaključen prvi letnik kmetijske šole v Podravljah ali katerekoli druge kmetijske šole.

Pouk na šoli prične 4. novembra 1970.

Prošnje za sprejem je treba nasloviti do najpoznejše 20. oktobra 1970 na naslov: Kmetijska šola, 9241 Podravlje - Förderlach.

Vsa potrebna pojasnila se dobijo pri ravnateljstvu šole v Podravljah ali na sedežih Slovenske kmečke zveze in Kmečke gospodarske zveze v Celovcu.

Ravnateljstvo

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA —

atentator. Kadar je poval po pokrajini, je vedno mislil na zasede, zato se je dal čez mero zavarovati. Občutek moči in pomembnosti, ki ga je prva leta nosil na valovih uspeha, je izginil. Dvom se je plesnivo lepil nanj in ga razkrajal, spravljal v nezadovoljstvo in pogosto razdraženost. Tešil se je s pritiskom na podrejena poveljstva, ki jih je gnjavil za vsako malenkost, da so sovražnike in komuniste ustvarjali tudi tam, kjer jih ni bilo. S posebno naslodo je podpisoval smrtno obsodbe, streljanje talcev, ker je menil, da s tem krepi trdnost in moč svojih ljudi, ki jih mora totalna vojna spremeniti v železo. Oddelku SS policije, ki je streljal talce v Begunjah, Dragi ali na mestih partizanskih napadov, je dodal pol litra ruma na moža pri vsakem streljanju. Na vse to mu je Wolf sporočil še o ustanovitvi IX. korpusa. Zato ga je poslal takoj v Idrijo, da bi se o vsem prepričal in pri tamkajšnjih enotah dosegel protiofenzivne ukrepe. Računal je s tem, da bo štab IX. korpusa kmalu pokazal, da je ustanovljen in opozoril nase sovražnika. Samo česa se bodo najprej lotili, je bila uganka, s katero se je ukvarjal general.

Sredi priprav za praznovanje novega leta, ki naj bi utrdilo dobro vzdušje „kameradov in orožju“, so ga presenetili z imenitno vestjo. Raztrganci — ogleduhi so sporočili, da se je brigada z Jelovice premaknila na Mohor, v hribovje, ki se je raztezalo v ravnice Sorškega polja, v bližino industrijskega Kranja. V nemških štabih so preklinjali nesramnost banditov, ki bi jim radi skalili novoletni mir. General se je odločil, da bo uničil brigado z enim udarcem. S posebnim poveljem je poslal vse sile na Gorenjskem in bataljon policije iz Ljubljane. Drugi Žirovski vrh.

Vso noč so brneli telefoni in v štabu je gorela luč. Na hitro so izdelovali načrte. Vojni stroj se je zganil in stekel kot ura. Vojaki, ki so se komaj vrnili iz gozdov, so preklinjali in se nevoljno in z zdresirano naglico trpali na ka-

mione. Novo leto je bilo pred vrati. Prišla so pisma, paketi, najavljeni so bili obiski. Nekateri so imeli dopuste. V mislih so bili že doma pri svojih, zdaj pa spel ta neumni napad na slepo v zasnežene gozdove.

General je stal ob oknu in s slastjo poslušal ropot motorjev. Dolge kače avtomobilov, z na pol zastrtimi žarometi, so hitele z vseh strani po njegovem ukazu. Vse je delovalo brezhibno, kot je bilo zamišljeno. Sklenil je, da to noč ne bo legel. Vrnil se je k mizi, kjer mu je pribočnik postregel z veliko skodelico kave in s konjakom. Srebal je z užilkom in mislil na jutrišnji dan. Upal je, da bo uspel z napadom, ki ga je sam zasnoval. Na mizi je imel življenjepis s podatki komandnega kadra v diviziji. Listal je po dokumentih in gledal slike mladih ljudi s smelimi in upornimi očmi; delavci, kmetje, polinteligence, to so komunistični vodje, s katerimi se bodo spopadli zjutraj. Zamislil se je nad njihovi pogumom, da se bojujejo z najboljšo vojsko na svetu.

19

Po napornih pohodih v snegu, mrazu in borbah se je brigada k novemu letu vrnila z Jelovice na Mohor, z gozdom paralo in z zaselki posejano hribovje, ki je bilo kakor ustvarjeno za manevrske boje in je segalo prav do predmestja Kranja. Z druge strani pa se je naslanjalo z verigo gričev na pobočje Selške doline.

Premraženi bataljoni, ki so dospeli v večernem mraku, so prenočevali po domačijah. Potaknili so se po toplih hlevih, po senu, nekateri pa so polegali v izbah. Ob šestih zjutraj, že v mraku, so kuharji razdelili hrano, gost in z velikimi ocvirki zabeljen močnik.

Komaj se je zdanilo, je komandir Orlov sklical četo k

PARTIZANSKA GROBIŠČA NA KOROŠKEM

Sele

Na pokopališču v Selah nad Borovljami so štiri grobišča, kjer počivajo trupla protifašističnih borcev za svobodo.

V prvem grobišču so pokopani prvi uporniki — aktivisti Osvobodilne fronte, ki jih je nacistično ljudsko sodišče obsodilo na smrt in so bili 29. aprila 1943 obglavljeni na Dunaju: Dovjak Ivan, Borovljan, 12. 8. 1905; Gregorčič Franc, Sele-Cerkev, 1. 10. 1901; Kelih Florijan, Sele-Sajda, 30. 4. 1908; Kelih Urh, Sele-Sajda, 22. 6. 1912; Pristovnik Franc, Sele-Cerkev, 30. 7. 1910; Pasterk Jurij, Lobnik, 12. 4. 1903; Weinzierl Franc, Suha pri Rebrci, 19. 9. 1912; Olip Tomaž, Sele-Cerkev, 15. 12. 1919; Olip Micka, roj. Zupanc, 28. 3. 1913; Oraže Jakob, Sele-Cerkev, 17. 7. 1902; Oraže Jernej, Sele-Cerkev, 12. 8. 1902; Oraže Janez, Sele-Cerkev, 12. 5. 1925; Zupanc Miha, Obirsko, 31. 8. 1909.

Drugo grobišče brani trupla osmih partizanskih borcev. Šest od njih je bilo po vojni izkopanih na Sajdi. Bili so od nacistične policije ujeti na sedlu Potoka in ustreljeni pri Kališniku, kjer so imeli Nemci svojo postojanko. Ostala dva pa sta bila leta 1950 prekopana od Vokovnika v Zgornjem Kotu na selško pokopališče; ugotovljeno je bilo, da sta bila doma iz Tržiča.

V tretjem grobišču počivata dva partizana, ki sta padla v Zgornjem Kotu in sta bila novembra 1945 prekopana na pokopališče v Selah.

V četrtem partizanskem grobu pa je pokopan padli borec Alojz Slak iz Trebnega pri Novem mestu.

Na selškem pokopališču, vendar v družinskih grobiščih, sta pokopana tudi partizanska borca Ferdinand Roblek iz Sel ter Maks Kelih, p. d. Čevbov iz Zgornjih Bajdiš, ki ga je 12. 10. 1942 v Setičah zahrbtno ustrelil grajski lovec Rohr. Med partizanskimi borci počivata tudi Franc Štern in Matija Certov, p. d. Teul, ki so ju nacisti 18. 3. 1945 ustrelili doma na Sajdi. Od partizanskih borcev, pokopanih v Selah, so znana še naslednja imena: Aleš Žagar iz Jazbine pri Črni na Koroškem, Jože Perko iz Tržiča na Gorenjskem, Božo Erjavec iz Kranja, Jože Robič iz Sv. Križa nad Jesenicami, Alojz Slak iz Trebnega pri Novem mestu in Jože Komar iz Slovenskega Primorja. Imena petih borcev, ki počivajo v Selah, niso znana.

Partizanskim borcem in žrtvam fašizma, pokopanim na selškem pokopališču, je Zveza koroških partizanov leta 1950 postavila dostojen spomenik; ob vhodu v staro cerkev pa sta vzdani spominski plošči z imeni in slikami pokopanih žrtv ter stavkom: „Položili so dar domu na oltar“.

KOT ŽRTVE SO PADLI V BORBI ZA NASI

Huda neurja na Koroškem

Konec preteklega tedna so divjala v raznih predelih Koroške huda neurja. Neurja pa tudi niso prizanesla drugim vseznim deželam. Posebno hudo je prizadelo nekatero kraje na Salzburškem in na Štajerskem. Pri elementarnih nesrečah je našlo smrti šest ljudi.

V noči od petka na soboto je toča pokončala v severni celovški kotlini velik del poljskih pridelkov. Poškodovana pa so bila tudi gospodarska poslopja, tako da je škoda, ki so jo utrpeli prizadeti kmetje, precejšnja. V okolici Medgorij je toča povzročila prav tako hudo škodo na poljih in v sadnih nasadih.

Nevihete so divjale tudi nad Podjuno. V velikovškem okraju je voda poškodovala več deželnih cest. V

Št. Primožu je vihar odnesel streho pekarnice Stanislava Piceja. Na raznih campingih je neurje zadalo letoviščarjem precej škode. V okolici Železne Kaple so nekateri potoki močno narasli in ogrožali razne objekte. Pokvarjenih in odpavljenih je tudi nekaj mostov.

Ko je deževje nekoliko popustilo, so v prizadetih krajih šele mogli pregledati razdejanje. Škoda je veliko večja, kot so začetka mislili. Žetev je v nekaterih krajih popolnoma uničena, poškodovane ceste in mostovi pa škodo še povečujejo. Takoj po neurju so pristojne oblasti izvedle najnujnejše ukrepe. Kmete je težka toča še posebej prizadela, ker letine niso bile zavarovane. Na zavarovanje ni mislil nobeden, ker že vrsto let ni bilo takega neurja.

vojaški uri. Tragedija bataljona na Pokljuki je v vse enote prinesla novega duha: bojevitost in previdnost. Zbrali so se v prostrani izbi s široko, toplo kmečko pečjo v enem kotu in belo javorovo mizo v drugem. Prišli so vsi, razen tistih, ki so odšli na patrolje in straže. Posedli so po klopeh, se nagneli po peči, kar začudeni nad prijetno toploto, z orožjem, stisnjenim med kolena. Orlov se je razkorajil pri vratih, da je imel vse pred seboj in začel govoriti. Obrat se je zdaj k tej zdaj k drugi skupini borcev. Vse glave so bile obrnjene vanj in oči radovedno in široko odprte. Govoril jim je o bojni pripravljenosti, o previdnosti in samoiniciativnosti partizana ter na široko razpravljal o nemškem napadu na bataljon na Pokljuki. Orlov dela z ljudmi ni nikoli zanemarjal. S Pajkom nista nikdar pustila, da bi ljudje postajali malodušni ob krizah, niti da bi se omamljali z zmagami. Zbiral jih je pogosto in jim govoril o vsem, kar je zvedel od višjih, nekaj pa je dodajal iz svojih izkušenj. Komisar Pajk pa je predel niti razpoloženja od borca do borca v vsakem času, na pohodu, v zasedi, v borbah, za vsakega je imel dobro besedo. Sedaj je sedel pri peči in z zadovoljstvom kimal, ko je Orlov govoril. Orlov je stal ves za svojimi besedami. To so vedeli tudi njegovi ljudje in mu sledili. Zdaj se je zapletel v svojo priljubljeno temo, neštetokrat ponovljeno: o strategiji in taktiki partizanskega boja in govoril:

„Ne bojte se nemške premoči in tudi ne sovražnega ognja, četudi se zliva na nas kakor ploha. Dovolj municije imajo, to je vse. V resnici pa strah trese roke, iz katerih bobni. Ni zadetkov. Ostanite mirni in čakajte s hladno glavom! Mrtni padajo pod redkimi strelji iz mirnih rok. Pustite sovražnika blizu in merite dobro! Vsak naj misli za vse in zase. Vedno in kjer koli smo, naj vsakdo išče zase in tudi za druge možnosti za rešitev. Od najslabše najboljše možnosti. In poslušajte povelja! Tudi smrt se da ukantiti.“

92. DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJEM

od 6. do 13. septembra 1970

Univerzalni vzorčni sejem Avstrije — razdeljen na 25 strokovnih sejmov
industrije, obrti in kmetijstva

Avstrijo in 34 tujih držav zastopa skupno 4000 podjetij, ki predstavljajo svetovno proizvodnjo dobrin

SEJEMSKA PALAČA

Konsumno blago in predmeti višje potrebe

Kolektivne razstave inštitutov za gospodarsko pospeševanje Koroške, Nižje Avstrijske in Tirolske
Paviljon iznajd

SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE

Industrija — Obrt Kmetijstvo:

Strokovni sejem kmetijskih strojev in naprav z večjo ponudbo na bistveno povečanem zemljišču
Posebna razstava „Vabimo k mizi“ (Hala XII)
Razstava živine: svinje, konji (Haflingerji, toplokrvni)
Semena — Poučna razstava mineralnih gnojil
Vinska pokušnja

Posebne razstave:

Delavska zbornica „Nevarnosti okolja“
Trgovinska zbornica „Gospodarski faktor trgovina“

Uradne nacionalne razstave 20 držav

V bodoče samo pri JESENSKIH SEJMIH stroke
stroji za obdelavo kovin
stroji za obdelavo umetnih snovi
posebna razstava „Embalaza“
kmetijski stroji

V bodoče samo pri POMLADANSKIH SEJMIH stroke
pohištvo, razen pisarniškega pohištva
dvokolesa in pritikline za avtomobile
gradbeni stroji

Vse ostale stroke so slej ko prej zastopane pri obeh prireditvah

POSEBNA AVTOBUSNA ZVEZA MED SEJEMSKO PALAČO IN RAZSTAVIŠČEM

Sejemске izkaznice pri deželnih zbornicah obrtnega gospodarstva, pri deželnih in okrajnih kmetijskih zbornicah (z izjemo Tirolske in Predalrske) ter v vseh posebej označenih prodajalnicah (potovalni uradi itd.).

REGIONALNI PROGRAM

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 — 17.00 — 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00. — **Dnevne oddaje** (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgled — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 še vedno priljubljeno — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beležke — 18.55 Lahko noč otrokom — 19.05 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 15. 8.: 6.08 Igra na orgle — 6.35 Ljudska glasba iz alpskih dežel — 7.30 Poročila — 7.35 Vožnja v modro — 8.15 Ljudje, zapojtel — 9.00 Veliki zabavni koncert — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Stara gorska mesta na Koroškem — 13.45 Iz domovine — 14.30 Zabavni koncert — 16.00 Otroška oddaja — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Novi val — 18.00 Polajte poje svojo pesem — 19.00 Šport — 19.30 Deželni razgled — 20.10 Spored v orehovi lupini — 22.25 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 16. 8.: 6.08 Igra na orgle — 6.35 Ljudske viže iz Tirolske — 7.35 Za staro in mlado — 8.05 Zveneti jutranji pozdrav — 8.15 Ne pozabite na dunajsko pesem — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.10 Ogledalo Mestnega gledališča — 13.45 Lovska ura — 14.30 Po željah — 16.00 Otroška oddaja — 16.30 Dunajska glasba — 17.05 Plesna glasba — 18.00 Domovina ob Klopnijskem jezeru — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Govori deželni glavar — 19.40 Deželni razgled — 20.10 Potovanje po Tirolskem — 21.30 Tujci na poti.

Ponedeljek, 17. 8.: 5.05 Godba na pihala — 5.33 Ljudske viže — 11.00 Romunske ljudske viže — 14.30 Knjižni kotiček — 14.45 Koroško pesništvo — 15.00 Komorna glasba — 16.15 Otrok na prostem in na potovanju — 17.10 Mixed pickles z glasbo — 18.00 Oddaja kmetijske zbornice — 18.05 Oddaja ÖVP — 18.45 Note in beležke — 19.15 In ljudje so tako prijetni — 20.10 „Jutranja molitev“, radijska igra — 21.00 Iz nemških dežel.

Torek, 18. 8.: 5.05 Pihalna godba — 5.33 Ljudske viže — 9.30 Dežela ob Dravi — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Za mladino — 14.45 Pogovor o znanstvenih knjigah — 15.00 Ljudska glasba — 16.15 Od kopalne kadi do savne — 17.10 Popoldanski koncert — 18.15 Oddaja sindikalne zveze — 18.20 Oddaja SPÖ — 19.15 In kaj pravite vi? — 20.10 Velik zabavni koncert — 21.30 Nepoznani šanson.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt - Celovec, Gasometergasse 10, tel. 85-6-24. — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec - Borovlje

Sreda, 19. 8.: 5.05 Godba na pihala — 5.33 Ljudske viže — 11.00 Ljudska glasba — 14.30 Zborovska in orkestrska glasba iz Jugoslavije in Koroške — 15.00 Ura pesmi — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V dunajski kavarni — 18.00 Oddaja industrije — 18.05 Oddaja ÖVP — 19.15 Jezik domovine — 20.10 Domovina Avstrija — 21.00 Operetni koncert.

Četrtek, 20. 8.: 5.05 Pihalna godba — 5.33 Ljudske viže — 11.00 Ven v daljavo — 14.45 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Diletta musicale — 16.30 Pravljice iz vsega sveta — 17.10 Glasbenik sveta: Peter Kreuder — 18.00 Oddaja obrtnega gospodarstva — 18.05 Oddaja SPÖ — 19.15 Na obisku pri koroških zborih — 20.10 Domovina v Karavankah — 21.15 Iz domačega glasbenega življenja.

Petek, 21. 8.: 5.05 Godba na pihala — 5.33 Ljudske viže — 11.00 Deklica je čarobna lepa — 14.30 Vbš konjiček — 14.45 Koroški avtorji: Valentin Polanšek

9.25 Z ansamblom domačih napevov — 12.10 Pojeta sopranistka Vilma Bukovčeva in baritonist Marcel Ostaševski — 12.40 Polke in valčki s pihalnimi orkestri — 14.10 Glasbena pravljica — 14.30 Vrtiljak zabavnih zvokov — 15.40 Popularna simfonična glasba in sloviti interpreti — 17.10 Grema v kino — 17.50 Z ansamblom Silva Štingla — 18.10 Rad imam glasbo — 18.45 S knjižnega trga — 19.15 Ansambel Valterja Skoka — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi leden.

Nedelja, 16. 8.: 4.30 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.33 Orkestralne skladbe za mladino — 9.50 Srečanja v studiu 14 — 10.05 še pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z novimi ansambli domačih napevov — 14.05 Pihalni ansambel — 14.30

RADIO PROGRAM

— 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Oddaja delavske zbornice — 18.05 Oddaja ÖVP — 19.15 Veselo in zabavno — 20.10 Zveneca alpsa dežela — 21.10 Koroška lovška ura — 22.25 Okretnica jugovzhod.

Slovenske oddaje

Sobota, 15. 8.: 7.00 Glasbeno-literarna oddaja k prazniku.

Nedelja, 16. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Ponedeljek, 17. 8.: 13.45 Informacije — Glasbena lojtrca od nas do vas.

Torek, 18. 8.: 13.45 Informacije — Narodno-zabavna glasba — Športni mozaik.

Četrtek, 20. 8.: 13.45 Informacije — Koroške ljudske pesmi — Našim mladim poslušalcem.

Petek, 21. 8.: 13.45 Informacije — Cerkev in svet — Za prijeten konec tedna.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak do vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturno.

Sobota, 15. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje —

Humoreska tedna — 14.50 Klavir v ritmu — 15.05 Iz opernega sveta — 16.00 Zabavna radijska igra — 16.30 Iz slovenske lažje orkestralne glasbe — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavna glasbena oddaja — 22.20 Igramo za ples — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 17. 8.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.45 Počitniški pozdravi — 12.10 Bach in ansambel „I Musici“ — 12.40 Koncert pihalnih orkestrrov — 14.10 Operetne melodije — 14.35 Voščila — 15.40 Zabavni zbori — 17.10 Ponedeljkova glasbena popoldne — 18.45 Noš podlistek — 19.15 Ansambel Maska Kumra — 20.00 Carl Orff: Mesec, opera — 21.35 Prijetne melodije z velikimi orkestri — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.15 Melodije za lahko noč.

Torek, 18. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.25 Slovenske narodne v priredbi Petra Liparja — 9.45 Pihalni orkester — 12.10 Domače skladbe — 12.40 Koncertni orkester Domenico Savino — 14.10 Instrumentalne skladbe za mladino — 14.25 Mladinska oddaja — 14.40 Prijetni zvoki — 15.40 Iz opere „Andre Chenier“ — 17.05 Beethovnova dela v izvedbah domačih umetnikov — 18.15 V terek nasvidenje — 19.15 Ansambel Mihe Dovžana — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Harold Pinter: Večerna šola, radijska igra — 21.30 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev — 22.15 Jugoslovanska glasba — 23.15 Nočni akordi.

Sreda, 19. 8.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.25 Slovenske popevke — 9.45 Skladatelji mladini — 12.10 Odlomki iz slovenskih oper — 12.40 Od vasi do vasi — 14.10 Revijski orkester belgijskega radija — 14.35 Voščila — 15.40 Sopranistka Vanda Gerlovič — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.15 „Sončne poljane“, domača simfonična literatura — 18.45 Po galerijah in muzejih — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Dubrovniške poletne prireditve — 22.15 S festivalov jazz — 23.15 Plesna glasba.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA

1. PROGRAM

Sobota, 15. 8.: 13.20 Svetovno prvenstvo kolesarjev — 16.00 Za otroke — 17.30 Svetovno prvenstvo kolesarjev — 18.00 Tjedenski obzornik — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Kultura aktualno — 18.55 Reforma in krize, reportaža o katoliški cerkvi na Nizozemskem — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.15 „Madame Bovary“, 1. del — 21.30 Šport — 22.00 Čas v sliki — 22.15 Srečno potovanje — 22.20 Od danes naprej spel padavine, špijski film.

Nedelja, 16. 8.: 12.20 Svetovno prvenstvo kolesarjev — 14.30 Avtomobilске dirke — 15.30 Za otroke — 15.40 Za mladino — 16.05 Avtomobilске dirke — 17.15 Kontakt — 17.35 Za družino — 18.00 Svetovno prvenstvo kolesarjev — 18.30 Otrkom za lahko noč — 18.35 Iz moje knjižnice — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Šport — 20.15 „Madame Bovary“, 2. del — 21.35 Fascinacija, spored pariškega Moulin Rougea — 22.55 Čas v sliki.

Ponedeljek, 17. 8.: 18.00 Znanje aktualno — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Podoba Avstrije — 18.50 Leto brez nedelje — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 FBI — 21.00 Telešport — 22.00 Jedrska energija za Avstrijo — 22.30 Čas v sliki.

Torek, 18. 8.: 18.00 Popotovanje po notah, zabavna oddaja — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Kultura aktualno — 18.50 „Tajni tovar“ — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.00 Jama — 23.05 Čas v sliki.

Sreda, 19. 8.: 11.00 Strežnik v Ameriki — 12.30 Telešport — 17.00 Za otroke — 17.40 Mednarodni mladinski obzornik — 18.00 Lassie — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Podoba Avstrije — 18.50 Televizijska kuhinja — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Obzorja — 21.15 Sto tisoč dolarjev na soncu — 23.10 Čas v sliki.

Četrtek, 20. 8.: 18.00 Iz cirkuškega življenja — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 športni mozaik — 18.50 Inspektor Leclerc ugotavlja: Umor brez denarice — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 „Iz čiste ljubezni“, zabavna igra — 21.35 Aktualno iz filmskega sveta — 22.15 Čas v sliki.

Petek, 21. 8.: 11.00 Sto tisoč dolarjev na soncu — 18.00 Mi — 18.25 Otrkom za lahko noč — 18.30 Podoba Avstrije — 18.46 Oddaja kmetijske zbornice — 18.50 Očarljiva Jeannie — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Jeklena mreža: En mrtvac preveč — 21.35 Aktualni dogodki — 22.35 Čas v sliki — 22.50 Vesel konec tedna.

2. PROGRAM

Sobota, 15. 8.: 18.00 Igrajo dunajski filharmoniki — 18.30 Aktualni dogodki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Srečno potovanje — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Slehernik — 21.50 Telereprize.

Nedelja, 16. 8.: 18.30 Geografski zapiski iz Skandinavije — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Mozaik napredka — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Strežnik v Ameriki — 21.45 Telereprize.

Torek, 18. 8.: 18.30 Nepoznano sosetstvo: Bratislava in Slovaška — 19.00 Dobim otroka — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Menihi in politika na Cejlonu — 21.00 „Allotria“, filmska komedija — 22.35 Telereprize.

Sreda, 19. 8.: 18.30 Cerkvena zgodovina — 19.00 Revolucija v računalni — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Z dežnikom, očarljivostjo in melono — 22.00 Telereprize.

Petek, 21. 8.: 18.30 Od Schwarzwalda do Črnega morja — 19.00 Ameriška umetnost — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Vesel konec tedna — 20.06 Šport — 20.10 Vzgoja kratko in aktualno — 20.15 Cherburski dežniki, poetična ljubezenska zgodba — 21.45 Telereprize.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 15. 8.: 18.00 Obzornik — 18.05 Nove melodije — 18.30 Mc Pheetersovo popotovanje — 19.20 Sprehoda skozi čas — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zabavna glasbena oddaja — 21.35 Skrivnosti morja — 22.00 Močnejše od življenja — 23.00 Kažipot — 23.20 Poročila.

Nedelja, 16. 8.: 9.00 Madžarski pregled — 9.30 Po domače — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 Mozaik — 10.50 Otroška matineja — 11.40 Kažipot — 12.00 Rosini: Figarova svatba, opera — 14.00 Avtomobilске dirke za prvenstvo Jugoslavije — 15.20 Evropsko prvenstvo v motonauki — 18.00 Izgubljena žena, španski film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ljubezna po kmečko, humoristična oddaja — 21.20 Videofon — 21.35 Športni pregled — 22.10 Dnevnik — 22.40 Balkansko atletsko prvenstvo.

Ponedeljek, 17. 8.: 17.15 Madžarski pregled — 18.15 Obzornik — 18.30 Risanka — 19.00 Mozaik — 19.05 Glasbena oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Jope z grička, drama — 21.35 Kam greš, Anglija? — 22.40 Poročila.

Torek, 18. 8.: 18.15 Obzornik — 18.30 Medvedov godnjavček — 18.45 Risanka — 19.00 Melodije iz Brašova — 19.30 Pešci in kolesarji — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zločinstvo na ulicah, ameriški film — 22.05 V sencil zvezd: Črna magija — 23.05 Poročila.

Sreda, 19. 8.: 17.45 Obzornik — 18.00 Nogomet — 18.45 Športna oddaja — 20.00 Dnevnik — 20.35 Matej Bor: Ples smeli, prenos iz ljubljanskega Mestnega gledališča — 22.25 Plesni orkester RTV Ljubljana — 23.10 Poročila.

Četrtek, 20. 8.: 17.15 Madžarski pregled — 18.15 Obzornik — 18.30 Veseli tobogan — 19.00 Mozaik — 19.05 Enkrat v tednu — 19.20 Vertikale-horizontale, reportaža — 20.00 Dnevnik — 20.35 Zabavna glasbena oddaja, nagrajena na festivalu v Montreauxu — 21.25 Kulturne diagonale — 21.55 Mannix — 22.47 Poročila.

Petek, 21. 8.: 16.45 Madžarski pregled — 18.15 Obzornik — 18.30 Sebastijan in odrasli — 19.00 Zdrni obrabi: James Mason — 20.00 Dnevnik — 20.35 Volitev naslednika, ameriški film — 22.17 Malo jaz, malo ti, quiz — 23.30 Poročila.

Gesucht freundliche, aufrichtige

SERVIERTOCHTER

auch Anfängerin, familiäre Behandlung, schöner Verdienst.

Offerten an:

Otto Grüter, Gasthof Winkelried
CH 6204 Sempach (Schweiz)